

OTSUS

Toetudes Eesti I sõltumatu noortefoorumi ettepanekutele, nõuame Eestile jätkuvalt suveräänsust, uut põhiseadust ja kõiki inimõigusi, sealhulgas õigust vabale haridusele.

Eelöeldust lähtudes juhib Eesti II sõltumatu noortefoorum Eesti võimu ja valitsuse tähelepanu järgmistele haritust ja haridust puudutavatele küsimustele:

1. Eestile on vajalik end maailmakultuuri kontekstis teadvustav Eesti-keskne haridussüsteem. Militariseeritud ja politiseeritud sundõpetus tuleb asendada isiksuse kultuuri väärtustava õpetusega.
2. Riigieelarve tuleb ümber jaotada hariduse, teaduse ja kultuuri kasuks.
3. On vaja võimaldada alternatiivsete õppeprogrammide, -plaanide ja õpikute koostamist ja kasutamist.
4. Riigivõim peab tunnustama alternatiivseid harivaid vorme ning soodustama eraalgatust.
5. Tuleb ametlikult tunnustada religioosset kultuuri ja teoloogilist haridust kui väärtust.
6. Perekonda peab mõistma kui ühiskonna alglii, põlvkondade ja kultuuri järjepidevuse kandjat. On vaja võimaldada ja tunnustada kodust algharidust.
7. Eesti teadust on vaja mõista rahvuskultuuri taastamata osana, milles prioriteet on rahvusteadustel.
- 7.1. Eesti teaduse arendamisel jälgida maailmateaduse arengut.
- 7.2. Eesti struktuur tuginegu autonoomsetele kõrgkoolidele, nende juures töötavatele uurimisasutustele, iseseisvatele ja erinevate organisatsioonide

juures töötavatele uurimisüksustele. Teaduste Akadeemia-le peab jääma eelkõige teaduse koordineeriv osa. Valitsema peab teadusasutuste organisatsiooniline mitmekesisus.

7.3. Opetlane lähtub oma töös üldhumanistlikust eetikast, riigivõim ei tohi talle ideoloogilistel kaalutlustel avaldada survet tema uurimistöös.

7.4. Teaduslike kraadide nimetused ja nende andmise kord tuleb viia kooskõlla rahvusvaheliselt aktsepteeritud tavade, dissertatsioonide võiks kaitsta mis tahes riigis selleks sobivas kohas.

7.5. Nii teaduslikel institutsioonidel kui teadlastel eraviisiliselt olgu õigus osaleda rahvusvahelistes uurimisprogrammides, kuuluda rahvusvahelistesse teaduslikesse organisatsioonidesse.

7.6. Võimaldada üliõpilaste õppimist ja stažeerimist välismaa ülikoolides.

8. Infopoliitikas tuleb lähtuda Eesti I sõltumatu noortefoorumi otsustest ja IME kontseptsioonis esitatud vastavatest põhimõtetest.

9. Luua tingimused füüsiliste puuetega inimeste kaasamiseks üldharidussüsteemi võrdsetel alustel.

10. Harituse loomulik osa on ka hariduse kättesaadavaks

tegemine neile, kes mingitel põhjustel on ühiskonnast isoleeritud (kinnipidamiskohtades, ravisutustes, sõjaväes).

ETTE- PANEKUD

4 Seada sisse eraldi õpetus poeglastele ja tütarlastele.

4 Taotleda kõigi erialade õpikute koostamist Eestis ja alternatiivsetena võimaldada kohandatud Soome, USA, NLi jt. õpikuid.

4 Maakool ei tohi olla ühestki kodust kaugemal kui 5 km.

4 Maakool kui ehitus ühendagu eneses ka seltsimaja võimalusi.

4 Tuleb likvideerida olukord, kus mõni hariduse tee oleks ümmiktee (praegune kutsekool), vaja on avatud haridust.

4 Tagada hariduse autonoomia eri rahvustele.

4 Aidata lastekodude kasvandikke.

4 Hariduse rahad jaotada ümber maahariduse ja välisõpingute kasuks.

4 Hariduses tuleb arvestada kõiki diskussioone ja neid tasakaalustatult esitada. Püsimiseks ei piisa ühe või teise

kultuuri tasakaalust, juurtele lisaks on ka latvadel kokku puutepunkte. Haridust on vaja omandada globaalselt.

4 Kunstiõpetuses võimaldada vabaakadeemiaid ning õppimist-töötamist välismaal.

4 Lülitada Eesti kõikidesse kõrgkoolidesse kõikidele erialadele humanitaarosa, sealhulgas ülevaade oma eriala ajaloost.

4 Lõpetada Marxi-keskne ühiskonnateaduste õpetamine, asendada see politoloogia ja sotsioloogia õpetamisega.

4 Toetada Eesti füüsikaõpetajate ja teadlaste initsiatiivi uute füüsikaprogrammide ja -õpikute väljatöötamisel.

4 Tutvustada kõigi võimaluste kaudu kristlust kui osa inimkonna kõlbelisest kultuurfondist.

4 Koolide tarbeks välja anda Piibel.

4 Erilist tähelepanu osutada välisriikides reaalariduse saamise võimalikkusele, arvestades kõrgtehnoloogia osa tulevases ühiskonnas.

4 Viia kõrgkoolide humanitaarteaduskondade programmi filmihariduslikud alguresused (TPedisse kooliõpetajatele võimalus ajaloolise filmihariduse omandamiseks).

4 Pidada koolides Eesti noorteliikumisi ja üldse erilikumisi tutvustavaid loenguid.

4 Kõigil liikumistel tasuks aktiivselt osaleda ajaloolise pärimuse korjamise aktsioonis.

4 Ümber formeerida Eesti kolme majandusteaduskonna eriala praeguselt struktuurilt rahvusvaheliselt levinud struktuurile, mis rõhutab eelkõige majandusteadlase, määndžeri, arveametniku, kaubandus-esindaja, rahandusspetsialisti professionaalseid omadusi.

4 Asendada poliitökonoomia sissejuhatusesga majandusteadusesse.

4 Luua TRÜ-sse orientalistika kateeder, mis õpetaks ida keeli, budoloogiat.

4 Religioossesse kultuuri ja teoloogilisse haridusse suhtumise muutmiseks on vaja: uut ususeadust, teoloogilise kõrghariduse taastamist Tar-

tu Ülikoolis, kateedrite osakondi pedagoogilistes koolides, üldist vabatahtlikku usuõpetust algkoolides, konfessionaalset usuõpetust kirikute juures.

4 Luua Soome-Ugri Instituut

4 Populariseerida igati reaalteadusi, tasakaalustamaks Eestis välja kujunenud harduslikku väärtusorientatsiooni, näitlikustada ja elavdada nende õpetamist.

4 Moodustada Eesti Riiklik Arhiivifond, mis tegeleks Eesti arhiivivarade tingimustel säilitamisega Eesti arhiividega.

4 Võtta vastu Eesti arhiiviseadus, mis tagaks arhiivimaterjalide avalikkusele siibi.

4 Avalikustada hariduse kulutatud summade jaotamist ja korraldada nende suunamist lastevanemate poolt, selleks luua Haridusfond, mis seda vahendaks.

4 Raamatud peavad välimaa liikuma Eestisse otsimise Moskva kaudu.

4 Moskva infomoonopoli lõputamiseks ehitada Eestisse võimas kesklainesaatja ja muulihilainesaatjat, taotleda koostööd Soome TV vaatamise võimalust.

4 Lõpetada raadiosaadete segamine.

4 Luua Lõuna-Eesti filmikeskus Tartusse, TRÜ ja ERN baasil luua filmistuudio õpetus-, teadus- ja kultuurifilmide valmistamiseks.

4 Luua noorte infokeskus mis väikese tasu eest annab infot.

4 Keelata surmanuhtlus kharitud ühiskonnas lubamat nähtus.

F.S. Palume lugejatelt vabandust: me ei jõudnud Eesti II sõltumatu noortefoorumi materjale anda «Edasi» toimetusle õigel ajal, et dokumendid saanuksid ilmuda kolmapäevases või neljapäevases «Edasis», nagu TV-s oli lubatud.

Eesti II sõltumatu noortefoorumi redaktsioonikomisjon